MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 17.05.2004 nr 2-7.1-TR/04/715
Meie 08.06.2004 nr 3-1-1-5/6305

Teede remondiga seotud hangete korralduse audit

Täname Teid sisuka auditiaruande eest.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitab arvamuse Riigikontrolli 17.05.2004. a aruande "Teede remondiga seotud hangete korralduse audit" eelnõu kohta ning ülevaate rakendatavatest abinõudest.
Kirjas on vastatud Riigikontrolli peamistele ettepanekutele ja auditi alajaotustes majandus- ja kommunikatsiooniministrile tehtud teistele ettepanekutele.

Riigikontrolli peamised ettepanekud majandus- ja kommunikatsiooniministrile:

1) *Näha teede projekteerimise juhistes ette uute teede projekteerimise küsimuste kõrval ka teede remonditööde spetsiifikast tulenevad nõuded.*

Teede- ja sideministri 28. septembri 1999.a määrusega nr 55 on kinnitatud "Maanteede projekteerimisnormid", mille koostamisel on kasutatud nii endise NSV Liidu norme kui ka Soome, Rootsi, Saksamaa, Taani, USA, Kanada ja Suurbritannia analoogilisi materjale. Normid on koostatud Maanteeameti, Tallinna Tehnikaülikooli teedeinstituudi ja Tallinna Tehnikaülikooli ehitiste projekteerimise instituudi poolt. Normides kasutatakse kolme projekteerimise lähtetasandit: hea, rahuldav ja erandlik. Selline jaotus võimaldab paindlikult arvestada kohalikke ehituslikke, liiklus- ja keskkonnatingimusi ning võimalusi. Võttes arvesse asjaolu, et Eestis uusi teid ei ehitata – tiheda teedevõrgu tõttu on paremas või halvemas seisundis tee olemas - on nimetatud normid kasutamiseks just teede ümberehitamise või remondi projekteerimisel.
"Tehnilise normi ja standardi seaduse" paragrahvi 3 lõike 2 kohaselt võib tehnilise kirjelduse, mis hõlmab muuhulgas toote, s.t ka tee kvaliteeti, toimivust, ohutust, projekteerimist, kavandamist, valmistamist, hooldamist, hoidmist, säilitamist ja muid tehnilisi näitajaid, esitada tehnilises normis, standardis või muus dokumendis. Nimetatud muuks dokumendiks võib olla Maanteeameti peadirektori kinnitatud juhis või tehniline kirjeldus.
Nimetatud juhises võiks olla määratud, millise ümberehituse või remondi projekteerimisel kasutatakse projekteerimisnormides määratletud head, rahuldavat või erandlikke normi, võttes arvesse nii liiklussagedust, piirkondliku arengu vajadusi kui ka teehoiu rahastamisvõimalusi.
Majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. mai 2004. a määrusega nr 132 "Teehoiutööde tehnoloogianõuded" on uuendatud mitmeid nõudeid tee-ehitusmaterjalidele ja teehoiutööde tehnoloogiale. Teehoiutööde tehnoloogianõudeid on muudetud arvestades teehoiutööde tehnoloogia ja vastavate seadmete pidevat arengut ja täiustumist ning kvaliteetsemate materjalide kasutamise võimalust, mis omakorda võimaldab rakendada kõrgemaid kvaliteedinõudeid.
Määrus sätestab sealhulgas vastavad meetmed selliselt, et teede ehitamisel, remontimisel ja hooldamisel ei kahjustaks tehnoloogilised lahendused ümbritsevat keskkonda. Lubatust suuremate hälvete korral töid vastu ei võeta.
Määruse rakendamisel teede ehituse ja remondi kulud mõningal määral ilmselt suurenevad seoses kvaliteetsemate materjalide kasutamisega, samas teekatete kestvus pikeneb.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 09.06.04 Reg nr 2-7.1-TR/04/715-2

Harju 11
15072 Tallinn
Reg kood 70003158
telefon: (0) 625 6304
faks: (0) 631 3660
info@mkm.ee
www.mkm.ee

"Maanteede projekteerimisnormid" võib edaspidi vormistada kui standardi, kuid "Tehnilise normi ja standardi seaduse" paragrahvi 2 lõike 3 kohaselt on standardi kasutamine vabatahtlik. Normidena on "Maanteede projekteerimisnormid" hetkel kasutamiseks kohustuslikud.
"Maanteede projekteerimisnormid" vajavad kindlasti uuendamist ja kaasajastamist. Parandamisel ja täiendamisel on nende normide uus redaktsioon.
Projekteerimisnormides täpsustatakse ka selliseid mõisteid nagu hea, rahuldav ja erandlik tase. Ministeerium on nõus Riigikontrolli ettepanekuga, et normid peavad vastama remonditööde spetsiifikale.

2) *Kujundada seisukoht Tallinna Tehnikaülikooli Teedeinstituudi teadlaste ettepanekute suhtes, mis käsitlevad olulisi üldise iseloomuga tehnilisi küsimusi.*

"Maanteede projekteerimisnormide" uue redaktsiooni eelnõu on koostatud Maanteeameti tellimusel Tallinna Tehnikaülikooli teedeinstituudi töötajate poolt. Tegemist on seni kehtivate normide parandatud ja täiendatud redaktsiooniga. Tallinna Tehnikaülikooli teadlaste arvamused tehniliste küsimuste suhtes vajavad veel täiendavat analüüsi ja läbi arutamist, nii nagu on märgitud nende ettepanekutes ka Riigikontrollile. Samas on neis küsimustes juba konsulteeritud erinevate ekspertidega, kes on olnud paraku erinevatel seisukohtadel. Kindlasti tuleb ettepanekuid kaaludes arvestada ka meie piiratud rahastamisvõimalusi .
Maanteeameti 2004. a tööplaani kohaselt on ettevalmistamisel ministri määrus "Tee-ehitusmaterjalidele ja toodetele esitatavad nõuded". Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hinnangul tuleb selle määruse eelnõu väljatöötamisel arvestada kõikide asjaosaliste, sealhulgas Tallinna Tehnikaülikooli märkusi ja ettepanekuid.

3) *Rakendada vajalikud abinõud (vajadusel selleks teehoiu raha ümber suunates) Eesti peamiste teede tegeliku koormussageduse selgitamiseks.*

Riigieelarves riigimaanteede hoiuks ette nähtud teehoiuraha on Maanteeameti käsutuses. Teehoiuraha kasutatakse muuhulgas ka liiklusloendusteks ja teede koormussageduse mõõtmiseks. Nende ja teiste projekteerimiseks vajalike uuringute tegemine toimub Maanteeameti tellimusel vastavalt vajadustele ja võimalustele. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei pea otstarbekaks Maanteeameti tellitud uuringutele lisaks korraldada täiendavaid uuringuid. Siinjuures on kahtlemata olulised ka Maanteeameti vastavad seisukohad auditi ettepanekule.

4) *Hinnata praegu algatatavate teede taastusremondi tööde projektides arvestatud perspektiivse liiklussageduse (koormussageduse) näitajate usaldusväärsust ja vajadusel teha neis prognoositavat liiklus- ja koormussagedust arvestavad muudatused.*

Kindlasti tuleb tööde projektides kasutada usaldusväärset perspektiivse liiklussageduse prognoosi. Olemasolevate prognooside täpsustamiseks peab Maanteeamet vajadusel need tööd spetsialistidelt tellima. Tallinna Tehnikaülikooli teadlaste uuringud näitavad Riigikontrolli auditis toodud arvamuse põhjal (auditi eelnõu lisa 3), et teekatendi vajaliku üldelastsusmooduli ja koormussageduse vahel on logaritmiline seos, mistõttu näiteks koormussageduse tõus ühelt tuhandelt normautolt pooleteist tuhandeni põhjustab vajaliku elastsusmooduli kasvu vaid 4,5%. Seega koormussageduse prognoosi suhteliselt suured ebatäpsused ei mõjuta oluliselt katendi dimensioneerimise lõpptulemust.. Siinjuures märgime, et koormussagedust ei määrata mitte normauto vaid normtelgede kohta.

5) *Luua ministeeriumile sisuline pädevus hindamaks tee-ehituse projekteerijaile antavaid ülesandeid ja projektide kohta esitatud ekspertarvamusi, otsustamaks lisaekspertiiside tegemise vajadus ja võtmaks seisukohta tööde käigus tekkivate põhimõtteliste küsimuste lahendusvariantide suhtes.*

Ministeerium kaalub Teie ettepanekut, nii selle otstarbekust kui ressursivajadust. Projektide läbivaatamiseks ei ole ministeeriumil olnud tehnilist kompetentsi ega vastavaid ressursse.
Teeprojekti suhtes esitatavad nõuded on kinnitatud teede- ja sideministri 28. septembri 1999.a määrusega nr 54. Projekti ekspertiisi tegev isik peab nende nõuete täitmist kontrollima.
Ehitusjärelevalvet tehakse kõikide avalikult kasutatavate teede koosseisu kuuluvate rajatiste ehitus- ja remonditöödel, teekatete taastusremondil, pindamistöödel ja teehooldustöödel. Euroopa Liidu fondidest rahastatavatel objektidel valitakse järelevalve rahvusvahelistel konkurssidel.

013131

Ehitusjärelevalve ülesanne on kontrollida, kas teeprojekt vastab seadustele ja normidele, detailplaneeringutele ja projekteerimisnõuetele, samuti teeprojekti ekspertiisi teostatust. Tööde käigus tekkivate põhimõtteliste otsuste lahendusvariantide suhtes võtab otsuseid vastu tööde tellija – riigimaanteede teehoiutöödel Maanteeamet - ehitusjärelevalve ettekirjutuse alusel. Teehoiutöö ehitusjärelevalve kord on kinnitatud teede- ja sideministri 15. juuni 2001. a määrusega nr 66. Teehoiutööde projekteerijal, ekspertiisi tegija ja järelevalve teostajal peab olema tegevusluba, mis eeldab ka pidevat tööd vastaval alal. Euroopa Liidu fondide abil tehtavatel teehoiutöödel on lisaks veel täiendavad nõuded. Ministeerium ei ole pidanud otstarbekaks nimetatud kohustusi endale võtta.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on nõus, et nimetatud ministri määrustega kinnitatud normid on vaja uuendada ning viia kooskõlla muudetud õigusaktidega.

6) *Sätestada ministeeriumi osakondade selged ülesanded välisabi kaasamisega tehtavate teetööde projekteerimise ja ehitamisega seotud küsimuste lahendamisel ning suhete korraldusel Maanteeametiga, pidades silmas vajadust mitte vähendada selles osas Maanteeameti initsiatiivi ning tema õigusi ja kohustusi.*

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi osakondade ülesanded on fikseeritud osakonna põhimääruses. Teedetalituse, kus töötab kaks töötajat, põhiülesanneteks on olnud lühi- ja pikaajaliste teehoiukavade, mis sisaldavad kõiki ehitatavaid või remonditavaid objekte teehoiukava kehtivuse ajal, koostamine Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks. Samuti korraldab talitus koos Maanteeametiga õigusaktide ja normdokumentide väljatöötamist, teeb ettepanekuid nende muutmiseks ja täiendamiseks. Õigusaktide väljatöötamine on fikseeritud ka Maanteeameti tööplaanis.

Euroopa Liidu fondidest eraldatud vahendite kasutamisega tegeleb ministeeriumi struktuurivahendite talitus.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuurivahendite talituses töötab ISPA/ÜF projektidega 5 inimest, kellest 3 omavad kõrgemat tehnilist haridust. Ühel spetsialistil, kelle ülesandeks on finantsküsimuste lahendamine, on vastav kõrgem finantsharidus. Talitus lähtub oma tegevuses Via Baltica II projektiga seoses teede- ja sideministri 26.03.2002 käskkirjaga nr 92 kinnitatud "ISPA projektide rakendamise eeskirjast", Teede- ja Sideministeeriumis 2002. a. koostatud juhisest "Instructions for Implementation of ISPA Projects", Euroopa Liidu ehitushangete direktiivist 93/37/EEC, teenuste (projekteerimine, tööde järelevalve) direktiivist 92/50/EEC ja ISPA hankeprotseduuride rakendusjuhistest "Practical Guide to PHARE, ISPA and SAPARD contract procedures", aga ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt koostatud protseduurireeglitest. Nimetatud dokumendid sätestavad üksikasjaliselt hankekonkursside menetlemise, lepingute sõlmimise ja maksete teostamisega seotud protseduurid. Praegusel hetkel on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis koostamisel uued ÜF projektide rakendamist käsitlevad protseduurireeglid. Detailselt reguleeritakse ka projekti rakendamise käigus ettetulevate tehniliste probleemide või projekti muudatuste lahendamise kord.

Tulenevalt Eesti liitumisest Euroopa Liiduga ning EK Delegatsiooni rolli kadumisest hankedokumentide, projektdokumentatsiooni ja projektide muudatuste kooskõlastamisel, on nimetatud ülesanded pandud Rahandusministeeriumile.

Kokkuleppel Rahandusministeeriumiga vastutab Maanteeamet lähteülesannete, hankedokumentide, projektdokumentatsiooni tehnilise sisu korrektsuse ja õiguse eest.

Et tagada nimetatud ülesannete täitmine, on ISPA/ÜF tehnilise abi meetmes (ISPA Financing Memorandum No. 2002/EE/16/P/PA/009) ette nähtud rahalised vahendid lähteülesannetele, hankedokumentidele ja projektdokumentatsioonile tehnilise ekspertiisi teostamiseks. Selleks leitakse "Riigihangete seaduses" sätestatud korras sõltumatu ekspert, kes vaatab üle, kommenteerib ja vajadusel teeb ettepanekud dokumentide parandamiseks (või sõltuvalt eksperdi töö lähteülesandest, viib dokumentidesse ise parandused sisse).

Ekspertiis teostatakse kõikidele hankedokumentidele ja ehitusprojektidele sõltumata sellest, kas need on koostanud Eesti projekteerijad või on selleks kasutatud ISPA/ÜF vahendeid tehnilise abi raames.

Riigikontrolli ettepanekud jaotuses "Taastusremondi tööde projekteerimine"

7) Võtta seisukoht mõiste "taastusremont" suhtes: kui peetakse vajalikuks osa teeremonditöid selle mõistega siduda, siis sätestada remondiliigi sisu ja sellele esitatavad nõuded ministri määrusega.

"Teeseaduses" on selgitatud mõisted ehitamine ja remont.
Remont on põhimõtteliselt taastamine, remondi üldine mõiste. Riigikontrolli auditi lk 12 on märgitud, et Maanteeameti juhid ei pea õigeks kasutada väljendit "taastusremont" praegu ISPA raha abil tehtavate tööde kohta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole teehoiualaseid mõisteid Teeseaduse väliselt määratlenud, soovitanud ega peale sundinud. Majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses "Teehoiutööde tehnoloogianõuded" mõistet "taastusremont" ei kasutata. Eelkõige Maanteeametil tuleb selle mõiste kasutusotstarve määratleda. Nimetatud kohustus on Maanteeametile pandud põhimääruses.

8) Määrata, et kuni majandus- ja kommunikatsiooniministri vastavate õigusaktide kehtestamiseni tuleb rakendada Maanteeameti peadirektori käskkirjades "Asfaldinormide kehtestamine" ja "Elastsete teekatendite projekteerimise juhendi 2001-52 kinnitamine" sätestatut.

"Teeseaduse" § 17 lõike 4 kohaselt kehtestab nõuded tee-ehitusmaterjalidele ja toodetele majandus- ja kommunikatsiooniminister. Projekteerimise juhendi võib Maanteeameti peadirektor välja anda "Tehnilise normi ja standardi seaduse" § 2 lõike 2 alusel. Maanteeametil on ettevalmistamisel ministri määruse "Tee-ehitusmaterjalidele ja toodetele esitatavad nõuded" eelnõu, mille kehtestamisel sätestatakse nõuded tähtsamatele materjalidele ja toodetele. Eesti Asfaldiliidu asfaldinormid AL ST 1 on kasutamiseks määratud teede- ja sideministri 28. septembri 1999.a määrusega nr 55.

9) Täiendada teede- ja sideministri kinnitatud "Teede projekteerimise nõudeid" ja "Maanteede projekteerimise nõudeid" nõuetega teeremondi (kapitaalremondi, rekonstrueerimise või taastusremondi) projektide koostamiseks.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium arvestab Teie ettepanekuga määruse "Tee projekteerimise normid ja nõuded" muutmisel (vt vastus punkt 1) .

Riigikontrolli ettepanekud jaotuses "Teekatendite projekteerimine"

10) Anda Maanteeametile juhis korraldada suuremate teetööde projekteerimise hankekonkursid rahvusvahelisena ka siis, kui see töömahust tulenevalt pole Euroopa Liidu reeglite kohaselt kohustuslik. Parem kulutada rohkem tööde projektidele, kui hiljem parandada projektivigu või - vigade hilise tuvastamise korral - saada nõuetele mittevastavad teed.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on ettepanekuga põhimõtteliselt nõus. Paraku senisele praktikale tuginedes ei pruugi ettepanekus taotletud eesmärk realiseeruda, kuivõrd rahvusvahelise hanke võitjale teevad üldjuhul projekti Eesti spetsialistid allhanke korras. Samuti on küsitav, kuivõrd näiteks Euroopa lõunapiirkondadest pärit projekteerija suudab arvestada Eesti kliima iseärasusi. Ministeerium on seisukohal, et vastavat otsust tuleb kaalutleda igal üksikjuhtumil eraldi lähtuvalt projekti mahust ja selle iseärasustest.

11) Anda Maanteeametile korraldus hinnata praegu algatatavate taastusremonditööde projektides arvestatud perspektiivse liiklussageduse (koormussageduse) näitajate usaldusväärsust ning vajadusel teha projektidesse prognoositavat liiklussagedust arvestavad muudatused.

Ministeerium kaalub Teie ettepanekut. Kindlasti peab arvestama ka Maanteeameti seisukohtadega käesolevale auditile. Lähiajal viime läbi vastava arutelu Maanteeametiga.

12)Anda Maanteeametile korraldus rakendada vajalikud abinõud (vajadusel teehoiu raha ümber suunates), et selgitada Eesti peamagistraalide tegelik koormussagedus, ning kujundada seisukoht, kas katendite arvutustes on õigustatud arvestada veokite telje normkoormust 10-tonnisena.

Ministeeriumi seisukoht on esitatud punkti 3 juures.

13) *Nõuda ministeeriumi teede- ja raudteeosakonnalt ning Maanteeametilt konkreetseks tähtajaks seisukohta Tallinna Tehnikaülikooli Teedeinstituudi teadlaste ettepanekute suhtes (lisa 3 lõpus). Vajaduse korral nõuda selleks täiendavaid uuringuid ja välisekspertide kaasamist.*
Ministeeriumi seisukoht on esitatud punkti 2 juures.

Riigikontrolli ettepanekud jaotuses "Projektide ekspertiis"

14) Otsustada, kas on vaja muuta või täiendada teede- ja sideministri kinnitatud teeprojekti ekspertiisi tegemise korda, eelkõige

a. sätestada täpsemalt küsimuste/hinnangute loetelu, mida ekspert peab oma arvamuses käsitlema;

b. kehtestada, millistel juhtudel tuleb teetööde projekti kohta võtta enam kui üks ekspertarvamus, sh välisekspertidilt.

Ministeerium arvestab Teie ettepanekutega vastava regulatsiooni muutmisel. Ministeeriumi seisukohad on esitatud ka punkti 5 juures.

Riigikontrolli ettepanekud jaotuses "Maanteeameti ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevus"

15) Luua ministeeriumile sisuline pädevus

a. hinnata teedeehituse projekteerijaile antavaid ülesandeid ja projektide kohta esitatud ekspertarvamusi,

b. otsustada lisaekspertiiside tellimise vajadus,

c. *võtta seisukohta tööde käigus tekkivate põhimõtteliste küsimuste lahendusvariantide suhtes.*

Sätestada ministeeriumi osakondadele selged ülesanded välisabi kaasamisega tehtavate teetööde projekteerimise ja ehitamisega seotud küsimuste lahendamisel ning suhete korraldusel Maanteeametiga, pidades seejuures silmas vajadust mitte vähendada selles osas Maanteeameti initsiatiivi ning tema õigusi ja vastutust.

Ministeeriumi seisukohad on esitatud punkti 6 juures.

Riigikontrolli ettepanekud jaotuses "Konsortsiumide moodustamise võimalikud negatiivsed tagajärjed"

16) Enne tee-ehituse hankekonkurssidel esitatavate pakkumiste hindamist ja tee-ehitajatega lepingute sõlmimist kontrollida, kas ettevõtjate kokkulepped ühise pakkumise tegemiseks ei kahjusta riigisisest konkurentsi. Kui selliseid kokkuleppeid on sõlmitud, siis lepete osalistega hankelepinguid mitte sõlmida.

"Riigihangete seaduses" on sätestatud nõuded ühisele pakkumisele ja nõuded ühiste pakkumiste tegijaile. Teehoiutööde riigihangete korraldamisel tuleb lähtuda seadusest, seaduses sätestatud nõuete täitmisel ei ole ministeeriumil alust hankelepingute sõlmimisel täiendavaid piiranguid rakendada.

Konkurentsi kahjustamise kokkulepete uurimine on keeruline ja aeganõudev protsess, kuid nõustume, et turgu moonutavate või konkurentsi kahjustavate tunnuste ilmnemisel pakkumiste hindamise käigus tuleb kaasata selleks pädevaid ametkondi.

Lugupidamisega

Meelis Atonen
Minister

Jaak Säälik
6256397
jaak.saalik@mkm.ee

RAHANDUSMINISTEERIUM

Riigikontroll

Teie: 17.05.2004 nr 2-7.1-TR/04/716

Meie: 14.06.2004 nr XIII-1/6747

Teede remondiga seotud hangete korralduse audit

Riigikontroll esitas rahandusministrile 17.05.2004. a arvamuse avaldamiseks kontrolliaruande eelnõu nr 2-4/04/29 (17.05.2004) "Teede remondiga seotud hangete korraldus". Eelnõus on Riigikontroll teinud rahandusministrile järgmised ettepanekud:

1. Vaadata läbi senised kavad teehoiutööde rahastamiseks. Kui otsustatakse, et selles osas pole võimalik teeseadust järgida, taotleda teeseaduse muutmist.

Vabariigi Valitsuse 25.02.2004. a korralduse nr 112-k "Teehoiukava aastateks 2004 kuni 2006" punkt 2 annab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Rahandusministeeriumile õiguse täpsustada igal aastal riigieelarve koostamise käigus teehoiukulude arvestust, põhimaanteede ehituse ja remondi kava, tugi- ja kõrvalmaanteede ehituse ja remondi kava ning teehoiu rahastamisallikaid. Sellele tuginedes ja lähtudes maanteeprojektide elluviimise tegelikust seisust, riigihangete tulemustest, riigieelarve tulude prognoosist ning muudest konkreetsetest asjaoludest on MKM ja RM igal aastal vaadanud üle kinnitatud teehoiutööde kavad ning vajaduse korral viinud sisse muudatused rahastamise mahtudesse.

Rahandusministeerium juhindub teehoiu rahastamise planeerimisel rangelt teeseadusest, sh teeseaduse § 16 lõike 2 punktist 1, mille kohaselt nähakse riigieelarves teehoiu rahastamiseks ette kulud üldsummas mitte vähem, kui on kavandatud laekumisi kütuseaktsiisist teeseaduse §-s 45 sätestatud ulatuses ja korras. Teeseaduse § 45 ei loo iseseisvat finantseerimise alust, vaid tegu on seaduse rakendussättega, mis kehtestab alates 2003. aastast kulude üldsumma arvutamise aluseks 75% kütuseaktsiisi kavandatud laekumisest. Teehoiu kulude üldsumma, mis määratakse teeseaduses sätestatud ulatuses, rahastamisallikatena on vastavalt riigieelarve seadusele

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg. kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 16.06.04 Reg nr 2-7.1-TR/04/716-2

võimalikud maksud, kaupade ja teenuste müük (sh lõivud), materiaalse ja immateriaalse vara müük, tulud varadelt, toetused (sh EL eelstruktuurifondide ja struktuurifondide sihtotstarbelised toetused teede ehituseks ja remondiks) ning muud tulud (sh trahvid). Riigieelarve seadus ei sätesta tulude seotust mingi konkreetse kulu grupiga, välja arvatud toetused välisabist, mis on reeglina sihtotstarbelised. Ka alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seadus ei reguleeri kütuseaktsiisi kasutamist – vastavalt seaduse § 30 lõikele 1 laekub aktsiis riigieelarvesse. Seega on teeseaduse vastavate sätete eesmärgiks teehoiu rahastamise ulatuse kindlaksmääramine, mitte rahastamisallikate fikseerimine.

Nagu lisatud tabelist näha on alates 2001. aastast teehoiu maht pidevalt kasvanud (esitatud miljonites kroonides). Aastateks 2005-2008 kavandatud mahud on kooskõlas Vabariigi Valitsuse poolt 27.-ndal mail k.a. heaks kiidetud Riigi eelarvestrateegiaga aastateks 2005-2008.

	2001.a	2002.a	2003.a	2004.a	2005.a	2006.a	2007.a	2008.a
Teehoiu mahu katteallikad:	**767**	**1 249,4**	**1 526,4**	**1 912,4**	**2 332,5**	**2 403,8**	**2 486,3**	**2 568,8**
Riigitulu	**673,5**	**702,8**	**815,3**	**1 264,3**	**1 713,5**	**1 687,8**	**1 691,0**	**1 506,5**
- investeeringud	197,3	250,3	393,1	776,9				
- teehoid	476,2	452,5	422,2	487,4				
Välislaen	71,3	346,8	282,5					
Välisabi	22,2	199,8	358,6	576,0	500,0	594,0	669,0	932,0
Omatulu				2,1	2,0	2,0	2,3	2,3
Eraldised kohaliku omavalitsuse üksustele			70,0	70,0	117,0	120,0	124,0	128,0

2. Välisabi ja -laenude andjatega kokkuleppeid sõlmides mitte fikseerida lepingumahtu nii suurena, et Eesti ettevõtjail on hankekonkurssidel võimalik osaleda vaid konsortsiumilepinguid sõlmides.

Projekti kogumaksumuse, millele välisabi või –laenu taotletakse, ning selle raames korraldatavate riigihangete arvu ja riigihangete maksumused määrab eelkõige välisabi või –laenu taotleja ehk antud juhul Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostöös Maanteeametiga. Rahandusministeeriumi ülesanne on projekti menetlemisel eelkõige kontrollida selle vastavust õigusaktides sätestatule ning edastada see Euroopa Komisjoni Delegatsioonile.

Projektide jaoks on reeglina kehtestatud õigusaktidega minimaalsed kogumaksumused. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 26. aprilli 2004. a määruse nr 124 "Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahendite taotlemise kord" § 2 lõikele 4 ei tohi projekti, millele vahendeid taotletakse,

kogumaksumus olla väiksem kui 10 miljonit eurot. Väiksemate kuludega projektidele või projektide rühmadele saab vahendeid taotleda vaid põhjendatud juhtudel vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu määruse (EÜ) 16. mai 1994. a nr 1164/94 artiklile 10 (Euroopa Liidu Teataja L 130, 25/05/1994 lk 1-13). ISPA projektidele oli vastav nõue kehtestatud 5 miljonit eurot. Suurem vabadus on struktuuritoetuste meetme 4.1 "Transpordi infrastruktuuri arendamine" vahendite planeerimisel – majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus näeb ette, et ERDF rahade minimaalne toetus projekti kohta võib olla 2,5 miljonit krooni.

Projekti raames korraldatavate riigihangete minimaalseid maksumusi õigusaktidega otseselt kehtestatud ei ole. Riigihangete maksumuste määramisel tuleb arvesse võtta peamiselt vastavas valdkonnas (nt teedeehitus) valitsevat konkurentsiolukorda ning riigihangete seaduses sätestatut.

Suure maksumusega riigihangete korraldamine ei välista võimaluste loomist ettevõtjatele riigihangetel osalemiseks konsortsiume moodustamata. Vastavalt riigihangete seaduse § 17 saab ühe pakkumismenetluse raames teostatava riigihanke jaotada osadeks riigihanke objekti või koguse järgi või nii objekti kui ka koguse järgi. Siinkohal tuleb silmas pidada riigihangete seaduse § 12 lõiget 2, mille kohaselt ei ole ostjal lubatud riigihanget jaotada osadeks eesmärgiga vältida riigihangete teostamiseks kehtestatud korra või nõuete järgimist. Riigihanke osadeks jaotamisel ühe pakkumismenetluse raames peab ostja pakkumise kutses näitama, kas pakkumised võib esitada ühe, mitme või kõikide osade kohta. Näiteks Saksamaal on selline ehitustööde riigihangete osadeks jaotamine kohustuslik, et luua võimalusi väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele riigihangetes osalemiseks.

Lugupidamisega,

Taavi Veskimägi
Minister

Tauno Tats
Asekantsler kantsleri ülesannetes

Märt Kiisel 611 3284 mart.kiisel@fin.ee
Meelis Steinberg 611 3251 meelis.steinberg@fin.ee

MAANTEEAMET

Teie: 17.05.2004 nr. 2-7.1-TR/04/717

Meie: 02.06.2004 nr. 1-1-3/540

Austatud härra Kõrge,

Täname Teid põhjaliku ja asjatundliku auditi eest. Jagame põhimõtteliselt Teie poolt auditis esitatud seisukohti. Toome siinkohal välja mõningaid omapoolseid arvamusi ja tähelepanekuid teehoiu toimimise ja arengu kohta.

Maanteeamet haldab 16500 kilomeetrit teid, mis moodustavad riigimaanteede võrgu. Ressursside paigutamisel ning sellega kaasneva remondistrateegiate valikul peab amet arvestama võrgu kui terviku vajadusega, millega kaasnevalt on esmatähtis tagada olemasoleva vara säilimine. Remondistrateegiate valikul on Maanteeamet viimasel aastakümnel lähtunud üheltpoolt eeltoodud põhimõttest ja teiselt poolt sellel hetkel teadaolevast realistlikust rahastamisvõimaluste prognoosist. Nii ongi olnud eesmärgiks võimalikult suurel kilometraažil sõiduolude parandamine.

Planeerimise ja seeläbi ka projektide kvaliteedi tõstmisel peame tähtsaks usaldusväärset ja praktikas paikapidavat teavet pikemaajalisest teehoiu rahastamisvõimalusest ja sellega kaasnevatest võimalikest administratiivsetest piirangutest.

Oma auditis olete puudutanud ka kvalifitseeritud teedeinseneride kaadri teemat. Tuleb märkida, et kogemustega teedeinseneride, projekteerijate ja geoloogide arv ning nende juurdekasv ei rahulda käesolevaga turu vajadusi. Lisaks tuleb märkida ka teedeeriala vähest populaarsust viimasel kümnendil, mis on tekitanud vastavat eriala omavate spetsialistide puuduse riigis. Maanteeamet püüab konkureerida oma administratiivsete võimaluste piires kvalifitseeritud teedeinseneride kaadri palkamisel ja kinnistamisel.

Kujundame oma seisukoha auditi lisas esitatud tehniliste ettepanekute osas, arvestades ka Euroopa Liidu liikmesriikide eriala spetsialistide seisukohti ja normatiivseid baase. Liiklusprognooside usaldusväärsuse tõstmiseks loodame suurendada statsionaarsete loenduspunktide arvu alates 2005.a., kuid oleme endiselt ettevaatlikud nende andmete liigsel tähtsustamisel, kuna nende täpsuse mõju katendikonstruktsiooni valikul jääb tagasihoidlikuks.

Kokkuvõtteks on meil hea tõdeda, et nii tellijate kui ettevõtjate poolne teehoiutööde korraldamise professionaalsus on aasta-aastalt kasvanud. Üha enam hinnatakse pikemajalisi väärtusi - usaldust ja hea tava järgimist, mis on aluseks oskusteabe, tehnoloogiate ja normatiivide arengul.

Lugupidamisega,

Riho Sõrmus
peadirektor

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 04.06.04 Reg.nr 2-7.1-TR/04/717-2

Pärnu mnt. 463[A]
10916
TALLINN

telefon: 611 9300
faks: 611 9360
e-post: maanteeamet@mnt.ee

KONKURENTSIAMET

RIIGIKONTROLL
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

10.06.2004 nr 2-04.12/1484

Riigikontrolli ettepaneku projektist Konkurentsiameti peadirektorile

Riigikontroll on esitanud Konkurentsiametile Teede remondiga seotud hangete korralduse kontrolliaruande eelnõu, milles muuhulgas kavatsetakse teha Konkurentsiameti peadirektorile ettepanek võtta seisukoht tee-ehituse konsortsiumilepingutega kaasneda võivate konkurentsiprobleemide väljaselgitamiseks täiendavate uuringute algatamise vajaduses.

Konkurentsiamet tunnustab Riigikontrolli püüdlusi tagada riigihangete õiguspärane läbiviimine ning asjassepuutuvate õigusaktide (sealhulgas Konkurentsiseaduse) nõuetekohane täitmine nii Riigihangete seaduses märgitud ostjate kui ka pakkujate poolt. Seoses eeltooduga on vaieldamatult asjakohane ka Riigikontrolli ettepanek konkurentsiolukorra jälgimiseks vastaval kaubaturul.

Konkurentsiamet on teadlik Teie poolt viidatud tee-ehituse konsortsiumlepingutest ning on Teiega samal arvamusel, et eelnimetatud riigihangete läbiviimisel tõusetuvad konkurentsiõiguslikud probleemid vajavad pidevalt tähelepanu ja vajadusel sekkumist Konkurentsiameti poolt.

Täname teid veelkord eespool mainitud probleemistikule tähelepanu juhtimise eest ning kinnitame omalt poolt, et eelkirjeldatud riigihangete läbiviimise korraldus ning riigihangetes osalejate (nii ostjate kui pakkujate) tegevus on Konkurentsiametile seadusega antud pädevuse piires ja ulatuses jätkuvalt Konkurentsiameti huviorbiidis.

Lugupidamisega

Peeter Tammistu
Peadirektor

Risto Rüütel
6 113 975

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 14.06.2004 Reg nr 2-7.1-TR/04/748-2

Estonian Competition Board
Lõkke 4
15184 Tallinn, ESTONIA

Tel: +372 611 3942
Fax: +372 611 3943
E-mail: compet@konkurentsiamet.ee

Reg nr 70000303